

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Sloga naša male stvari, a meslega sve pokrvari“ Var. Pol.

— Uredništvo i odpravništvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopis ne štakuju. P. poseljena se plama štakuju po 5 novč. svaki redak. Ostali od 8 redaka stoje 60 novč. za svaki redak više 5 novč. li u slučaju opotovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se štiju poseljenom neposeljenom (nesegno postate). Imaj prednost u nabližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodaje na vrijeme, neka to javi odpravništvo u otvorenu pismu, za koje se na plaća poštarine, ako se izvama naplati i »Reklamacija«. Dopis se ne vradaju ako se i ne štakuju. — »NAŠA SLOGA« izlazi svakog četvrtka na štolsom arku. Novci i pisma štaju se na uredništvo ili odpravništvo. Nabljegovani listovi se ne primaju. — Prodajata a poštarinom stoje 6 for., sa seljake 3 for. na godinu. Razmjerno fr. 601 12 za pol godine. Jvan carovine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Govor

zastupnika dra. Dinka Vitezica, držan dne 19. t. m. u carevinskom vjeđu.

Vizuka kuća! Odmah na početku moram izjaviti, da sam poave drugoga mnjenja od gospode predgovornika. Vedinom izjavili se oni za to, da se predje u podrobnu raspravu; prem su mnogi, okoro svi, ođi-ovali, da se podnisi izpravku, te je samo posljednji govornik preporučio zakon u ođlosti kakav je.

Ja sam, kako rekoh, drugog mnjenja. Ja sam namo za to, da se nesamo nepovuše ovaj zakon u podrobnu raspravu — kao što su i glasovali — već da se dopađe usloboditi, da Vam podnesam obrazložen predlog, da se prodje preko toga na dnevni red.

Razlog, koji me na to stili, jest taj, što sumim, da se ovim čine velike konocije ili bolje rekuđ darovi nekojim obđinam a na teret svih, koji poroz plađaju.

Doleću se na temelju ovog zakona neodetupa samo od dosadašnjeg principa o regalitetu željeznica, već se dopađe podje, proti obđinam obđinaju, natražno tjeolnjuđu mođ ovomu zakonu u toliko, što imado polag S. 1. stavka 2. započeti porezna duđnost, sa one od privatnog posjedaa nadobijeno i jur pod poroz spadajuđu željeznice u doba, kad država stiče vlastništvo.

Što se tiče prve točke, tu moram ponajprije izjaviti, da nebijahu na temelju previlježnjeg kabinetskog plama od 23. novembra 1837. i u suglasju sa naredbom ministarstva finansija od 23. septembra 1833. u vlastništvo država prelazede se željeznice, obitram na prihodi, proklamozedi od prometa, porozu podvrzene i to radi toga, što se je polazilo na stanovitie, da su ono rogala, te ja držim, da bijaše ovo temeljno načelo punim pravom postavljeno; nomogu dakle pristati uz razlazede se nazore, koje su u tom pogledu obodvojica zastupnikah iz Solnograda, iz gradna imao Solnograda te ja vanjskih obđinah, izrekli.

Poznato mi je dobro, da se pojam »regale jednako netumeđi od svih finansijalnih političarah, a isto tako znamo, da su u raznih državah predmeti regaliteta razliđiti, dopađe da se u istoj državi u tom pogledu promjene čine. Ustanovljenjo pojava zavla ponajviše od historičkog razvilka.

Što se napose tiče željeznica, to se može uzeti kao stalno, da se izim u Englezkoj i sruđenjih državah sjeverno Amerike, gdje je poduzeće sa željeznicami poavo slobodno, u svih ostalih državah polazi na temeljuog načela, da su željeznice regal. A vidimo u Italiju u svih onih državah — neuzamam ni Austriju — da graduju i promet željeznica, nalazede se u privatnih poduzećih, ovisl od dozvole države. Vidimo nadalje, da imadu u svih tih državah dotična vlade kod uredjenja ojenika odlučujuđi upliv. Vidimo, da su ovim državam u dotičnih listinah o dozvol vrlo važna prava pridržana, to je primjerice kadučet, pravo isplati ili odkupa, desplatan prenos poštarinik predmetah, niđi žetit obđinam na vanjskih prevozićih.

Osim toga vidimo, da je u ovih državah željezniciim poduzetnikom dozvoljeno pravo expropriacije.

Ja mislim gospodo, da ipak postoji neka razlika izmedju dozvole; što se

podleđuje jednomu dimnjikaru ili jednomu željezniciomu poduzeđu, te da se nemože lahko usporediti ove dvie dozvole, kao što je to jedan od gospode zastupnikah učinio. Veđ ta okolnost, što je sa željezniciomu dozvolu obđitno potrebit poneban zakon, smjera na to, da se pri tom radi o izvršivanju prava vladavoa; u obđo priđu nam k tomu najbolji dokaz ota rasprava, koja bijaše u prednadnjom dieu sasije vođjena o o. k. Ferdinandovoj sjevernoj željeznici, da se radi tu o pravu vladavoa ili o regalu.

Lahko bi mi bilo podkrepiti moju tvrdnju glede regaliteta željeznica sa navodi poznatih finansijalnih političaroh, nu toga neđinim jer neđu, da oduđu zlobabinim ustrijplivost visoke kuće. No nemođu od manje a da neiztaknem nekoje kratke uvode iz jedne knjige, kojoj je auktoritet avoobde priznat a to je uđevna knjiga o finansijalnom gospodarstvu Dra. Lorenza pl. Stein-a. U drugom svezku god. 1835. iznađe pote naklade ove izvratne knjige; izjavljuje se plao na razliđitih mjestih za to, da epađaju javni prometna sredstva i zavodi, osobito željeznice k regalijam, tako primjerice u raspravah o željeznicah kao državnih dobitih, o takani i pristojnih, o regalijah u obđo.

Na strani 344. gdje se radi specijalno o prometnih sredstvih i zavodih, izjavlja se — njeg. proučivšitost g. predsjednik do mi dopuštiti, da proštam ovdje to kratke uvode — ovako (štita):

»Sva prometna sredstva sadinjavaju kao naklada i javno pravo jedan dio vladničkog prava države, koje se najviše pravo izaključivati ili rogale.«

Dalje glasi ovako (štita):

»Podaje li se taj regalite društvo za privrednu, tad biva to usljed dozvole, koja nadje opot svoj ekvivalent kojim drugim načinom.«

Nadolje kaže (štita):

»U toliko pako to sama država podiže i tjera, postaju finansijalno-prometnih polugami, u toliko sa državno-gospodarstveno stanovitie podvrzava onomu finansijalnoj prihoda, državnimi zavodi.«

»Izraz »regalitet« znađi dakle i ovđu u specijalnom smislu, da se daje konačno pravo države o dozvolah trećim osobam samo putem konocije, nu da se takovom konocijom nemože nikad poroz izgubiti, to da stoji izraz toga regaliteta u posve-mašnjenj razlikovanju od prava upravljanja, a jedne strane u tom, što imade država pravo izdavati zakone o upravljanju tih razrezah i prometa uzpikos konocij, a druge strane pako u neodatupnom pravu države na kadučet i na odkup.«

Odatle možete gospodo, uviditi, da je u Italiju nešto vrlo pogibeljna ako se tako na lahku ruku odričemo takvog prava, te da bi mi tim stvorili unapred takav slučaj, koji bi mogao vrlo pogibeljno po državu ispasti.

Što se tiče druge točke, natražnog nalmo djelovanjo zakona, tad bismo tim, što podajemo zakonu natražno djelovanje, pružili nekojim obđinam razmjerno prilagan iznos kao dar. Manjkuje mi doduđa podatki, da proračunam taj iznos točan, nu mislim, da se može ipak sa nešto temeljitosti uzeti, da ne bi taj iznosio manje od jednog milijuna forlita. Sad Vas pitam, da li je naše sadanje fi-

nancijalno stanje takovo, da bi moglo podnesti toliku darežljivost? Sudeđ po onom što smo pred nekoliko dnah čuli od gospodina ministra finansija, držim, da moram ovo pitanje odludno zanekati.

Obitrom na ono što je rečeno, uslobadjam se dakle silededi obrazložen predlog, da se predje na dnevni red, postaviti (štita):

»Vizuka kuća neka izvoli zaključiti: »B razloga što se zakonskom osnovom u pogledu plađanja poreza od privrede i dohodarine državnih željeznica nesamo odetupa od donad postojuđeg principa o regaliteta željeznica, to što se ujedno tim stvar unaprod pogibeljan slučaj, već se dopađe na teret svihuh poreznovnikah prilidne konocije stanovitim obđinam čine, prelazi kuđa preko zakonske osnove na dnevni red.«

Za slučaj, da nebi bio prihvaćen ovaj predlog, uslobadjam se upozoriti Vas na posljednji stavak S. 3 i na nedostatke, koji prolaze iz zakona od 8. maja 1830. za Istru. Tim odstavkom podržaje se nalmo taj zakon i u pogledu državnih željeznica. Kroz margofiju Istru teđu samo jedna željeznica, koja je do sada morala poroz plađati, pruga nalmo sv. Petri-Rieka. Polag tiđi onog zakona imalo bi odspati 40 po sto svoga na juđu željeznicu pripadajuđeg poreza dolinjoj Austriji, ostalih 60 po sto pako polag injerila ostalih zemljah, kojim prolaze one pruge.

Valja pako iztaknuti tu okolnost, da prolazi ova željeznica u Istri samo kroz dvie obđine, željana nalmo i Kastav. Glavni grad Istre — Poroz loži upravo na protivnoj strani, tako da se nemože govoriti o prolazu željeznice kroz njegovo zemljište, pa ipak uzpikos tomu pritiđu na korist obđine i na korist cestovnog odhoda sudbenog kotara porozkog gradimice prilidno volike svote, dođim nedobivaju one obđine, kroz koje prolazi željeznica, poave ništa.

Čiji zakonu od god. 1830. bio je ustanovljeno taj, da se nepravilno jednom već dookodi, da imade jedino glavno i pristojno mjesto Roč poroz od dohodarine željeznicih poduzećah dobiti. Nu ostalo se pri tom na pol puta, te se je samo glavni zemaljskim gradovom razmjerno dio dozvolilo, ostale pako obđine, kroz koje prolazi željeznica, ostadoše praznih ruku. Ovo nepravdeno stanje podržaje i predložedi zakon. Kako ja ovdim, bilo bi svakako pravdojeto, da se ide bar tako daleko, kao što je to u Pruskoj, da se i onim obđinam, gdje je koja postaja ili koje prometno mjesto, to pravo dopita.

Postavljam dakle predlog, koji je i eventualni predlog i koji ide za tim (štita):

»Vizuka kuća neka izvoli zaključiti: »Zakonska osnova, tiđuđa se plađanja poreza od privrede i dohodarine državnih željeznica, vrad sa poreznovnom odboru, da ju prenad.«

Poznato mi je, da je prvi g. govornik u generalnoj raspravi stavio predlog, da se osnovu vrati odboru. Nu on je bolto, da se zakon preradi polag etanovitog temeljnog načela. Moj predlog ide pako dalje, pošto ga ja prepudam poreznovnom odboru, da čini sve one promjene, koje bi mu se činile potrebitimi obitrom na ovdje iztaknute nazore. Radi toga držim, da

može moj predlog poave dobro stajati uz predlog gospodaa zastupnika Sigmunda.

Predlozi ovi g. zastupnika nebijahu prihvađeni.

Glavna skupščina

»Bratovščina hrvatskih ljudi u Istri«, obđinavann u Kastvu dne 4. t. m.

(Kona.

Društveni tajnik g. M. Grosman izvjesti sa tim skupščinam o radu upravljuđuđeg odhoda. Medju ostalim — reče tajnik — imonovao je odbor uz donacianjo i du 25 novih povjerenikah, proporićenih od uglednih osobah. Ovim se poslalo takanice i priporuđilo njim se, da se što toplije znuzmu u korist »Bratovščine«. Najbolji je nada, da će se bivši i novi povjerenici brižljivo zauzeti za društvo. Godimice spomnjo društveno izvođuće muđu, koji je uvijek pritičao društvo u pomođ sa vedimi svot. ni novca. Taj muđ je nezaboravni kanonik Toma Gajdack, predsjednik društva sv. Jeronima. Njega nam je ove godine nemilasmrt ugrabila. Odbor je onom tuđnom zgodom zamolio svoga povjerenika u Zagrebu, da zastupa društvo kod pogroba velikoga pokojnika, izrasiv ujedno predsjedniđu društva sv. Jeronima pismeno svoje sažaljenje rad tolikog gubitka.

Vredno je, da se i ovdje sjettimo »ga dobroćinitelja, te da mi uzklitkimo iskreno: stava mi! (Skupščinari klidu: slo a Gajdacku) Medju glavne društvene dobroćiniteljo ubrojti nam je i diđnog nabeg prvaka g. dra. Dinka Vitezica, koji je i letos društvo podaravo, i to sa 200 listinah svoje knjige »Poslanice, da se ju u društvenu korist raspada. Odbor mu se na tom listnom daru pismeno zahvalio a mi uzklitkimo mi i ovdje srdačan: žisto! (Skupščinari klidu: živo).

Spomenut mi valja nadalje i dvojicu novih dobroćiniteljah naših, i to pred. g. kanonika Ivana Duklića u Trstu, koji je darovao »Bratovščini« prigodom svojo zlatne misa državnu obličajuju norm. vrijednosti od 100 for., i volač. g. Josipa Mrakovčića, župe-upravitelja na Puntu, koji je stapajuć u samostanski život, upleo for. 50 u zakladni kapital Bratovščine. Odbor se je zahvalio pismeno obojki, izrasiv žolju, da bi nam se množili ovakvi darovatelji. (Skupščinari njim klidu: živilii)

U obdarskoj sjednici od 13. maja t. g. podijelo je odbor podporu stramašniam djakom. Priglasia se 44 molitelja a podijelilo podporu 44 u ukupnoj svoti od for. 910. Od ovog početka pak do sada razdielila je »Bratovščina« medju 192 djaka 3630 for.

U istoj sjednici bijaše uzet do znanja negativni odgovor na molbu upravljenju Njeg. Vel. radi uestvovanja »Bratovščine« kod dohoda od dobrotvorne države Iustrje.

Društvene račune pregledao je i u redu našao revizionalni odbor te se umoglavja skupščina, da riedi blagofnika i odbor dalnje odgovornosti.

Kao članovi utemeljitelji upisali se ove godine četvorica, t. j. naš velebradni predsjednik, veleč. g. Ante Turak, veleč.

g. Andrija Mikša, župnik u Lanšću, veleš. g. Niko Butković, ravnatelj pučke škole u Kastru l' g. Rudolf Jurina, trgovac u Kastru. »Bratovština« imade sada ukupno 43 člana utemeljitelja.

Slavna skupština! Broj naše siromašne učee se mladeži raste dnomice, al tim nam raste ujedno i dužnost, da toj mladeži pripomognemo, da se izškola, da bude jednom nerodu i sebi korisna. Nastojmo dakle, svi i svuda, da probudimo u narodu smisao i volju za promicanje plemenite društvene svrhe za kojom ide naša »Bratovština«. Pomozimo si sami, pomodi će nam i Bog! (Rieči tajnikove poprati skupština srdacilim: »Hvala!«)

Na to pozove predsjednik blagajnika, đ. g. A. Puža, da izvjesti skupštinu o društvenom računu. Taj glasi:

Table with financial data: Dobrodoša, Gotovina prošle godine, Kamati, Za prodanu 9 obilg. drž. nom. vred., Godišnji prinosi itd., Obveznica drž. zajma br. 348-503, 1490-04, 276-38, Trošak, Uloženo u hranilnicu u Kopru, Podjore djakom, Ostali troškovi, 4174.03, 276-38 = trošak, 975-33 = dohod.

Odbilv od loh. trošak, ostaje 331-45 (a: 331-45 u gotovom (b: 100— u drž. obl. Duklido voj. Stanje imovina f. okt. 1886.

- 1. Dvije obvez. drž. zajma na lutrljom = 200 for. —
2. U hranilnici u Kopru (7. 85. 500 for. — 10. 85—521 f.) 1021 » —
3. Dvije založnice kvad. zaroda za Istru u Poreču svaka po 1000 for. — 2000 » —
4. Sent založnica istoga zaroda po 100 f. — 6000 » —
5. Jedna drž. obvez. od 1. ag. 1868 po 1000 f. — 1000 » —
6. Jedna drž. obvez. zajma br. 348-503 od 100 f. — 100 » —
7. Dvije privatne zadužnice po 100 for. — 200 » —
8. Jedna privatna tražilna 30 » —
9. » » obveznica 30 » —
10. » » » 50 » —
11. Vrednost knjiga itd. 200 » —
12. Gotovina u blagajni 10 1880 » —
331 = 45 novč. 6059 = 45 novč.

Kastav, 1. oktobra 1886.

Antun Puž.

Zapitana po predsjedniku skupštine, da li prima do znanja izvješće blagajnika, odgovorio ista jednoglasno sa da, to rieči blagajnika i odbor svako odgovornost glado računala za prošlu godinu. Dodje za tim na dnevni red izbor novoga odbora. G. Dr. Laginja zadobiv rieč, zahvali se u ime skupštine što srdačne dosadanjemu odboru na tolikoj skrbi i predlaže, da se sklamacijom potvrdi stari odbor. Prima se jednoglasno. Predsjednik zahvaljuje se toplimi riečmi na tolikom povjerenju i obećaje, da će odbor i unapred sve svoje sile uložiti na procvat »Bratovštine«. Isto tako potvrđuje se i stari revizionalni odbor.

Za tim se prošlo na predloge: G. Dr. Laginja javi, da je g. Robert Vlah iz Kastva odstupio »Bratovštine« jedan kredit u iznosu od for. 85. Od toga je jur utereno for. 24.67 novč. te on drži, da je već tim iznosom postao darovatelj utemeljiteljem, al da će se i ostali dug utjerati na korist »Bratovštine«. Skupština se zahvaljuje g. Vlahu na plemenitom daru.

G. Kazimir Jelačić predlaže, da bi »Bratovština« odkupila od »Naše Slog« knjizice o »Desetgodinjoj Bratovštine« to iste medju članove raspredala ili podarovala.

G. A. Puž želi, da bi se i »Poslanica Vitezica uz sniženu cenu raspredala medju članove »Bratovštine«. Nadalje javlja, da je već pomanjkalo pravilih »Bratovštin

te da bi valjalo nove tiskati. Sva tri predložena predloga pušdaju se odboru, da je uvuži.

Dalje predlaže g. Fr. Dubrovčić, da bi se promienila doba podjeljivanja podpore, t. j. da bi se dielila podpore već u I. školskom tečaju. Kod toga predloga govora gg. Dr. Laginja i Zamič, zaključeno bi, da se na temelju svjedodžbe I. tečaja i zadnje školske godine, dieli podpora najdalje zadnjih dana febrara svake godine.

G. Butković predlaže, da bi se podpore poslale roditeljem moliteljah a g. Dr. Laginja izpravlja i popunjuje predlog taj tako, da bi se roditeljem javilo, da je njihovo djetie dobilo podporu i da bi se tiskala bar početna slova imena podarovalih. Prima se jedno i drugo. Pošto bijaše tako dnevni red izoplija i nitko se više za rieč neoglaš, ustane predsjednik te još jednom zahvali skupštini na tolikom maru i zanimanju oko boljka našeg društva i pozove prisutne, da uzkljuku trokratni živio premilostivomu caru i kralju Frunhu Josipu I. Skupština! kliknuše na to trikrat burao: »Hvala!«

Na večer sastalo se opet do 30 skupštinarah kod skupne večere u »Narodnom Domu«. Zbava bijaše iskrona i rudašna i nadržavljalo se po običaju »Bratovštine« njezinu odboru, dobročiniteljima, našim prvakom itd. itd. Vasio društvo ostade na okupu skoro do pol noći. *)

Pogled po svietu.

U Tratu, 20. oktobra 1886.

Carovinsko vijeće biralo je ovih danah zastupnike u delegaciju. Za Istru izabran bi dr. Millović a zamjenikom mu de Franceschi.

U razpravi o porozu željoznicala govorio je i naš zastupnik dr. Vitoz. Njegov govor nači će štitatelj na drugom mjestu.

U zastupničkih krugovih austrijskih potaknulo se je na novo pitanje o porabi jezika. U sjednici odbora zastupničko kudo za predlog zast. Scharschmid a »državnom jeziku«, držanoj 14. t. m. pojavio se je odlučan odpor proti državnom jeziku i proti Scharschmidovu predlogu, ali se ujedno pokazala i oklanost, da se lojalno rieči to pitanje. Njemačka opozicija dukale noćo da čuje za takovo riešenje, a česki i poljski zastupnici pako noćo, da čuju o kakovu državnom jeziku i prikrađivanju narodnih pravah. Opozicija postavila je na dnevni rad i najnoviju naredbu ministra Pražaka, po kojoj se imaju česki podnosi riešavati česki. Plener i Scharschmid dokazivali su, da je tom naredbom povriedjen zakon (1), a Plener je predložio, noka vlada tu naredbu ukino. Rigor pobijao je onergično sve razloge progovornikah, koji su tvrdili, da je njemački državni jezik nuždan za boljak države. Iztaknuo je, da bi državni jezik morao biti državnim jezikom za čitavu državu, a Scharschmidovim predlogom, da se izlučuju ciele zemlje i narodi. Minister-predsjednik, grof Taaf, očitovao je, da je njemački jezik u austrijskih zemljah jezikom posredujućim, jezikom sporazumka jedne zemlje s drugom.

U pitanju jezika nećo vlada nikada zauzeti narodno stanovište, već će ustrajati na stanovištu državnim.

Članovi hrvatskoga kraljevin-skoga odbora pozvani su u Poštu, gdje bi imale započeti zajedničko ustmene razprave obijuh deputacijah. »Drava« konstatira, da se renuncij magjarski u bitnih točkah noslaže s hrvatskim; da se slaže u ičemu, toga

*) Pomoćjom izpalo nam je jedniji put, da je bio medju skupštinar i početni diel obdne i čitavnice, naš velovodni prijatelj g. Bachman, rođnik iz Ezerica, koj je ujedno i naš eguđom Kastav sa svojom četom gospodar

navoli. Kakovo će to onda biti ustmeno razpravo?

Hrvatski članovi ugarske delegacije jesu: Gjurjo Krestić, Josip Miškatić, Ljudovik Vukotinović i barun Bartol Zmajčić; za zamjenika Stanko Račić.

Srbski orkveni kongres sazvan je u Karlovcu na 9. b. m., dočim se srbska orkvena sinoda sastala već u sriedu 20. o. m. Umjesto dosadašnjega kraljevakoga povjerenika na srbskom orkvenom kongresu, koji se je razbolio, imenovan je povjerenikom veliki župan gradovah Pančova i Vrška, gosp. Aleksandar Nikolić.

Dno 18. t. m. sastala se srbska narodna skupština. Po vjestih iz Beograda, broji vladina stranka 114 članovah, medju ovima 74 izabrana, ostali su imenovani kraljom; koalirana opozicija broji 47 glasovah, dočim ostatak pripada neznatnoj radikalnoj frakciji Pero Teodorovića. Od diplomatskoga tiela nije nitko bio prisutan kod otvorenja skupštine.

Čini se, da se Rusija nećo pravnagiti u svojih odlukah u Bugarskoj, promda general Kaulbars nije uspio sa svojom misljom. U tom smislu piše »Slojzorni« »Nord«. Rusija, voli »Nord«, noćo se dati zavesti provokacijami i prouzročnošću političarah, koji bi htjeli dotjerati ju do kraja, Rusija hoće sada, što je prije htjela. Ona hoće, da žrtvo, što jih je doprinjela na balkanskom poljotoku, ne budu ognjikom anarhije, mjesto da budu življom roda, ravnotožje i mira.

Iz Rima javljaju, da je sv. Otac primio ovih danah holandszko holandszke zastupnike, koji mu predložio obilan Petrov novčić. Papa držao je holandszastnikom francoski govor, u kojem im što toplije preporučio noka se sjete nevoljah crkve, kojso žalibože u Rimu ponavljaju, jer da se sada ovdje protivri bjeo najgoršoniji boj. Ta izjava papa drži se navišešonjom mnogo oštrije izjava, koju on pripravija za alokuaciju u konsistorijumu budućega mjeseca.

Turinska »Gazotta Piemontese« javlja, da će u blizje vrieme njemački cesarović učiniti kralju Humbortu u Piononi služboni posjet.

Kako iz Madrida pišu, vrlo se je ugodno primilo, što je kraljica bila prisutna, kada su se dielila odlikovanja onim vojnikom, koji su se osobito izkazali kod ugušonja ustanka. Kraljica prima još uvijek deputacije, koje dolaze, da joj se zahvalno, što je pomilovala osudjene učestnike ustanka.

O sudanjam odnosaju medju Francozkom i Englezkom donosi »Rep. Francoise« zanimiv članak, u kojem kaže, da je Francozka učinila veliku pogrešku, što g. 1882. nije ujedno s Englezkom unišla u Egipat, dočim je Englezka pogriješila, što nije uzprkos svomu obećanju vlado ostavila Egipat. Ako se ove dvije pogreške noizpravu, onda bi se mogla obstojeća razmirica samo poštiriti. Ako Egipat ostane neutralan, nećo biti nikakove opreke medju obćenitimi interesima Francozke i Englezke.

Iz Sofije pišu: Pošto je vlada sazvala velike narodno sbranje, nadedali su se Bugari pouzdano, da će k otvorenju sbranja u Trnovu doći bar diplomatski zastupnici ovih državah, koje su izjavilo svoje simpatije za bugarsko težnje za nezavisnošću zemlje, te da će tim izkazati bugarskoj vladi bar svoju moralnu podporu. Sada se po svem čini, da niti englezki zastupnik nećo se obzira prama Rusiji poći u Trnovu. Bugari navlastito misle, da bi dolazkom austro-ugarskoga diplomatskoga agenta u Trnovu Austro-Ugarska pokazala zemlji, da

su pouzdane nade, koje zemlja polaže na habsburšku monarkiju, navlastito on simpatije Ugarske. Kako se čuje, učiniti će agenti ostalih vlastih svoje vladanje ovianim o držanju austro-ugarskoga agenta. Bugarska vlada obavjestila je vanjske zastupnike, da će se sbranje sastati 27. listopada. Nota završuje izjavom, da će narodna skupština nakon verificiranja mandata i pošto će se konstituirati, stupiti u prigovore sa Portom i velošilami radi izbora kneza.

Turska vlada prosvjeduje posebnom notom, što su u iztočnoj Rumeliji birani zastupnici u sbranje te proti njihovu učošću u izboru novoga kneza. To se, voli nota, nemože spojiti sa berlinskim ugovorem i sa konvencijom od 5. travnja 1866.

Franina i Jurina.

Fr. Dobar večer bog daj! Što skuhali tu božju večeru?

Jur. Šmo, hvala Bogu, večeru skuhali i pojeli; ali obet se još kuha.

Fr. Obet da se kuha? da će te valja o polnoći obedati?

Jur. A, ti me ne razumješ! Ča no znaš od drugih lot, kako se kuha va Pazine —

Fr. Ana — za balutacijoni!

Jur. Nušto za balutacijoni! Tr znaš i sam, kako su druge leti kurili biguli i bakula, ...

Fr. A ja, moj dragi; ta put je se drugače. I ju zna se jih zadnji put najel do alca, ali sada ih raj! lišća od grma.

Jur. Dakle ih no biš, već jel? ... Ma su lepo dšali po tovarakon mesu!

Fr. E, su sotonu! Tovara su spravili sami ... a nam su skuhali bigule — običaj nas Bog i Mariju — na suhon bakula ...

Jur. Ha, ha, ha ... ma su bili sladki! Ja sam misliti, da ćeš poć ti valjo na doven, najst dolo, da njim šagod pomoreš, pak al još luka ... Ma su siđaki!

Fr. A prosili im, kako i će do maha ...

Jur. A do vruga prošetali, dokle njim ti pomoreš.

Fr. Ja njim? Bih rajl sotonu!

Jur. Dakle ne greš na balutacijoni? Tr drugi su već šli!

Fr. Noka su; Bog ih blagoslovi, Ja ću poć jutro.

Jur. Ma za šarenjako?

Fr. Ma, to prosim, pustli me ća! Bih reja za onoga spakla.

Fr. Dokle ako Bog da?

Jur. Točen malo de Opatije.

Fr. Po lumbaj?

Jur. Da ti pravo rečen, bin rad malo ćut one šarenjačice va Opatije pullikat.

Fr. Bog žegaj!

Jur. Bog tonaj!

Fr. Od kuda, ako se more znat?

Jur. Biv sam na Rošćine, nebudi Bogu žal.

Fr. A jumane, zaš?

Jur. Boga se bojim, zaš ima tamo šarenjaki, ki nleuo bill 15 lit pull svete spovedi.

Fr. Bože moj, ako ni človeku za potrebu ...

Jur. Ma je njim krvava potreba, nego govore, da ako bi šli na spoved sako leto, da bi morali platiti saki bot ip. tereč od greh, tako da te pripravat se za zadnju vuru, pak da te platiti na jedan bot kapital i intereš.

Fr. To su pravi špikulanti!

Jur. Nišuo za niš Krafeli i šarenjaki.

Različite vesti.

Obćinsko zastupništvo može biti raspušćeno... Najdalje šest tjedana poslije raspustila mora se naložiti novi izbor...

Dijamantna misa. Preš. g. Anton Hrovatni, počasni kanonik i župnik sv. Antona novoga u Trstu, slavio je posljednje nedelje ovog mjeseca šestdesetogodišnjeg svoga misništva...

Prevladnomu starin izričamo i mi tom zgodom najdražnjem žestite, želeći mu, da bi ga Svevišnjij jošte dugo zdrava i čila uzdržao!

Milan Sulentić, u trčeskih slavnicah krugovih dobro poznati mladi trgovac, najstariji sin čestitoga građana i trgovca u bosanacom Novom, g. Nikole Sulentića, preminuo je...

Premješćenje. Gosp. Ante Šušolca, bivši kapelan u Opatiji, premješćenje u latnu općevstvu u Pazinu. Našim je čitateljem poznato, što je ovo imao počešće u općevstvu Opatiji g. Šušolca...

Ovo je u kratko vrijeme drugi naš svećenik, koji mora na proste democijalije i rad divljinskih napadajih u Opatiji...

Tako je to opet jednom zadovoljeno liberalnoj (i) lukari u Istri, nu negramno, da li će biti tim zadovoljan i naš dobiti izvanjski put u župi opatjskoj...

Govor zastupnika dra. Vitozida i zadričivanja porečka župa. Na prvom mjestu dajemo ovaj listu donajmo govor istarskoga zastupnika na carsvenikom vjeću, g. dra. Vitozida, kojim je...

Kad bi i bilo tomu tako, što će biti da dokaze apomenuti listi? Po nepristanoj sudu sve prije, nego li smjeh ruglo, jer ako i nije on prodro svojimi predlozi, kao što se to često i drugim zastupnikom...

Obćinski izbori u Pazinu započeli su dne 19. t. m. to su u koliko nam je do danas poznato — birani izključivo narodni predloženi. Dne 19. dobiti...

naši 70 glasovah a šne 20. naši 72 glasa, protivnici nijednoga. Molimo tamošnje prijatelje, da nas što češće izvješćuju o tešaji laborah, koji će trajati mjesec danah.

Odlikovanje. Sv. je Otac, da pokaze svoju radost, što su dogovori an Grnogorom lepe uspjeli i krajnjim uspjehom, podijelio sljedeća odlikovanja: Knezu Nikoli I. velekrst reda: Pijeva; vojvodi Stanku Radanidu, crnogorakomu ministru za vanjske poslove i Ivanu Sundučiću, koji je bio u Rim poslan radi ovog pitanja: velekrst reda sv. Gregorija; napokon Demetru Plamenou, tajniku u ministarstvu za vanjske poslove, komanderski red svetoga Gregorija.

Sjednica upravljajućeg odbora u Pazinu. Dne 16. t. m. održavala se opet sjednica upravljajućeg odbora za porezovnu občinu Pazin jer je sl. Junta zaključke sjednice od 20. septembra t. g. uvažila, i to najviše s razloga, što se je tada hrvatski govorilo!

Novoj sjednici nisu prisustvovala gospoda od manjine a na galeriji nebihaše više od desetak slušateljah.

Na dnevnom redu bijaše: 1. Čitanje zapisnika sjednice 20. septembra. Odbinski nadležnik g. Celi izjavi, da ulaze svoj svetac protiv takovom zapisniku jer da neodgovara istini, (nosa conforme al vero). Zapisnik ih ipak pričitan i podpisan.

3. Čitanje odluke sl. Junte od 20. septembra, kojom se unistuju zaključci sjednice od 20. sep. Član većino g. Nadinović reče, da som. odbor nelma; prava odlučivati u kojom da se jeziku raspravlja u odborstkih sjednicah, to da se mora rekurirati na vrhovno upravno sudisko u Budu protiv uništenju odborstkih zaključakah od strane som. odbora. Premda je nadležnik od trit puta izjavio, da ulaze svote protiv zaključakom vodine, ova ipak opunomođi svoga župana, da učini shodne korike u pogledu rekursa.

Tako je ovog puta sve mirno prošlo, premda je g. nadležnik neprestano protestirao, nu što će niti on sam kad su pravne galorije a drugovi mu ostavili gu na ojedilu.

Is Motovunščino nam pišu 16. t. m.: Bto Vam g. uredniče nekoliko crtica iz ovih strana, iz kojih će Vaši čitatelji ponovno uviditi, kako se ponabjaju potkolni razgovori...

Jedne nedelje početkom tekućeg mjeseca sapsli neki Motovunčan P. dvis nještice talijanašu G. Drugom zaštitom arušio ga na zemlju to si je buhnuv o kumon, slozno rukiu. Govori se, da je toj kulturnoje ljubavi razlog taj, što G. držal tako zemljita u P. plado za leto porok. Sve u Motovunu drža se P. a G. i sam uvjeto, da je kriv jer se nije pridržao sudu za časj sprijateljstka udarom. Ikažu dapače, da je brzojavio svote... da si je pudom slozno ruku to da moze andi ležati. Aia bi bilo bruka, da ga je duškom počastio kakav sčuvac!

Čušte i drugu. U poslu tabularnih knjigah putovao je po nekolicini obdihnih porečkog i motovunskog sudbonog kotara neki zemljomjor rodom iz Milana. Kako mu bijaše opredloženo, otišo bi u svakoj podobdini 2-3 dana. Al kamo da se na soti svratl? Kako drugamo nego li k popu! Pri tom nije pazilo, da li je pop orvone čedavnsko ili mozdre i plomouito talijanska, krvi. Noko, ko gostoljubivi svećenik pogostili su milanečkoga gosta, koji bi uvjok na poluziku zaboravio zahvaliti se gostitelju. Nu mnogo su gore prošli oni, koji gu nisu mogli li htjeti pogostiti. Na ove je snasno čitavu svnu red u pogrdah i provakah, kao da su svećenici bili dužni milanečkoga gospodina podvortiti. Priznajemo, da nismo dotjerali u kulturi tako daleko kao rečeni gospodin, li kad nam se opet vratl, postupati čemo s njim inače.

Na 20. septembra t. g. preminuo je u Motovunu preš. gosp. Vesnaver, kanonik, dekan i župnik motovunski. Pokojnik je pristajao uvijek uz svoju tajmansku stranku, nu na čas mu budl rečeno, on nije pristajao uz one, koji čas dave i tlašo; on nije nikad zamjerio našoj narodnoj horbi, dapače mrzio je svako nasilje i nepravdu. Bio je poštan i pravedan Talijan, kakovi su našihže radki u Istri.

Vještni mu pokoji. Pazinska butiga hramlje. Dne 10. t. m. nastao se odbor političkoga društva u Pazinu na redoviti sjednici. koja nam pokazuje, da su se temelji onoga društva počeli drmati. Predsjednik nalme savlja suznilom okom, da članovi društva neće da plaćaju godišnjeg prinosa, da se nekoje moralo iz društva hrisati, a više njih javilo je, da izstupaju iz društva itd. što nam sve kaže, koliko je mara i ljubavi u Istri do društva, koje bijaše tolikom pompoz zasnovano i oživotvoreno. U istoj sjednici prelohi predsjednik, da je zamolio učitelj M. M. društvo za podporu molba ta, da bijaše savoravolmiti preporučena. Tomu učitelju odluč odbor, 25 kao podporu i poticao na što najtrejniji rad oko postavljanja hrvatske škole u Istri. Nu najvažnija bijaše postavljanje tačka rečene sjednice. Odbor je...

nalme uzao svojom iniciativom u pretres nekoje učitelje, koji da su savjetovali te je opunomođi predsjedništvo; za njim žrtvlj podporu što je s. zaproti. Što smo dakle već lako niklo spali? Zar se već isti ameritevolji učitelji same onog Judinog novoga? Moralni late već dakle samo predsjedništvo poticati, da mole za podporu? Krusne li ilustracije morala talijanskoga gospode u Istri! Štote jaslarli vnatla vam dieca bježo od vaših punih jasalah.

U Pazlu nam pišu, da će imati tamošnja podružnica društva, sv. Cirila i Metodaja za Pazl i okolice dne 24. t. m. u 4 sata poslije podne prvu glavnu skupšćinu u prostorijah pujske čitavnice. U dobar čas!

Gradnja lukre. Dne 11. janara, 1887. održavali se se kod pomorske vlade u Trstu javna dražba, putem pismenih li uštemnih ponudah, za gradnju obrambene lukre u Vrbanuku u iznosu for. 42.518 i 40 novč.

Pismene ponude, koje imaju biti zapuććene i predijene sa jamčevinom od ser. 2.421 te jednim biljegom od 60 vjč. primaju se kod urušbenog protokola c. kr. pomorske vlade u Trstu do 12 sntih dana prije dražbe.

Na 11 sntih rečenog dana, pošto budu najčešćelji izruđili dušnu jamčevinu, početok će dražba uatmeno i žim bude ova gotova, otvoriti će se pismene ponude.

Pomorska vlada pridržajlo si pravo odobrenja zapisnika dražbe. Proraditi, naraditi ita. moza se razviditi kod tehničkog oćjela pomorske vlade u Trstu.

Kolera u Trstu. Od potka do nohete oboljelo je od kolere 14 osoba; od njih 10 do nedelje 11 osoba; od nedelje do pondeljka 9, od pondeljka do utorka 9, od utorka do sredo 9 a od sredo do četvrtka 6 osoba; Početkom oboljelo su većinom ljudi nižih razredah, nu sada ih je oboljelo i bogatijih kuđah.

Kolera u Istri. Bto imudomo — Dogu hvata — vod četvrti dan, da se nije u Istri pojavilo nijedan slučaj kolere.

Sajam u Tinjanu. Okćinsko glavarstvo u Tinjanu javlja tiskanimi oćjalni (doklako talijanskim), da će se usljed dozvolak c. kr. namještrivta održavati dne 20 i 27 t. m. anjam sv. Šimuna na kojem će se trgovati sa blagom. Na snjmu naplati se nikakvo takao ze blago.

On se pomogne što više trgovati s domadim (istarskim) blagom, zabraunjen je za letos dovoz tudjeg blaga na sajam. Plosovi i drugo zabave, bilo na javnom ili u kuđi, jozu strogo zabranjeno.

Akad. sab. lit. društvo hrvatska u Gradcu izabralo je na svojem I. izvanrodnom sletu — odboršćavanom dne 15. oktobra — za prvo poglavlnošće god. 1886-7 sljedeći upravni odbor: Predsjednik Franjo Domalodović, stud. med., podpredsjednik Anton Kuhn, stud. med., tajnik Mihalj Barac, stud. med., blagotnik Eugen Breherin, stud. med., knjižničar Petar Dabčević, stud. med., revizor: Moroslav Kuvajšić, stud. med., Ljuboslav Dobrila, stud. med.

Crnac — katolički svećenik. Katolik u Quineyju, u državi Illinoiskoj, slavil je 18. jultja rodku svečauost. Prvi orni svećenik u sjevernoj Americi, Falker August Tolton čitao je toj dan prvu svotu misu. Župnik Brünner dao je orkvu sv. Bonifacija lepo okititi; orkva bila je duškom puna pobožnoga svleta, a u srednjih klupah stajahu semi ornei. Za kluzbe pridobilo se mati, sostra i oamčarcest ornuoah iz. roda mladomlamskova. Ova rodlo se jo u Ralls Conulyju, gdje su mu roditelji bili robovi. Mati, koja je još i sada krepika, pobjegla je sa svojlm slonm i kćerkom do Hanbala. Tu jih je gospodar stigao i uhvatio, pa kad mati nije natrag nikako htjela, otešo joj kćer mlječli, da će ju tako ukloniti, da se vratl. To su vidjeli vojnlci, koji bijašu ondje ukončoni; pohitilo joj u pomoć te ju i spasilo, na što je mati pobjegla sa djetcom u Quiney, gdje se god. 1831. postala slobodni. Tolton učio je u propagandi u Rimu šest godinah mudroslovlje i bogoslovlje, a sada će vršiti dušobrižničku službu u svojem rodnom mjestu. U mjestu ima orkva i škola.

Slavan uženjak, dobar katolik. Neavno je glasoviti francoski akademik, komičar Chevreul slavio stoti rođendan svoj; tad je slavio njegovu slavu i sav nabračeni svet parizki. Komičar, po shvaćanju modnih prirodoslovacah dakako mora da je i bezbožnik, zato je ministar nastave kod gostih napio bezbožstvu. Sad će se morati toga stiditi, jer ovo, Chevreul je poslao pismo listu "Salut publique, u kom vell: "Ja nisam nego uženjak; onl, koji me poznadu, znadu, da sam ja, kako sam se rodio katolik od hrvatskih roditeljah, živio kao katolik i umrieti ću kao katolik."

Nova opera. Poznati hrvatski glazbenik, maestro Zajo dogotovio je nedavno novu šaljivu operu pod naslovom: "Gospodine i busari" koja se je posljednjih danah u narodnom kazalištu u Zagrebu sa vrlo leplim uspjehom pjevala. Mnogobrojno občinstvo odlikovalo je skladatelja već kod prve predstave burnim pjeskacijem a to se opetovalo i kod kasnijih predstava. Kritika se izjavila ob ovom najnovijem djelu hrvatskog skladatelja vrlo povoljno.

NEUKU NAUKA. Ljetina oko Pazina. Ljetina bijaše kod nas nešto bolja nego li prošle godine. Žita je bilo malo; ali ono jako dobro. Pasaia kako i prošlih godina dovoljno; kumpira ne prevlaše, ali je zato zdrav. Kukuruze (turkinje) bit će malo, jer se bit odmah s početka pojavili nekak i crviti u žitah, a i šuba nas je i ove godine pohodila. Grozdja pokazalo se bilo toliko, da mu se radovao bladan kmet; ali se je kašnje pogubilo. Bilo ga ipak više negoli prošlih godina. Vino je dobro, jer je moglo dobro donesti. — Ropce ne bude radi šube u septembru, a kapuz je počeo gnjiti. Jadani kmet će morat opet u narudžaj svomu dušmanu.

Gusak narastu volika jotra a pri tom jozu rado i jezu zdravo ako njim sa dajo često jesti tolog (sunid) od kava.

Table with 2 columns: Location and Exchange Rate. Locations include Boč, Grao, Temošvar, Innsbruck, and Bero.

Table with 2 columns: Location and Exchange Rate. Locations include Austrijska pap. renta, Ugarska, Ista u zlatu, Dioničar, Kredit-banke, Talijanska renta, London, and others.

!! Molim čitajte !!

Neobhodno potrebno za svaku kuću

Jozu naša c. kr. patont i u Londonu odlikovana od Phoenix-srebra žoljala, koja nu nesamo redi svoju trajnost i tvrdoću već također iz zdravstvenih obzirah u porabi namad-krizlja a k tomu uvjek bjeia tako, da se nakon 25 god. od prvoga srebra nolađu razpoznamti, što ne može potdričipati sa istuđe zahvalnih i priznanih je najviših krugovah, te kojo nemozomo ovjdu radi malena protora preobititi, ali koja je P. N. obdinstvu u našom uredu nu uvid. Budući imudomo jedino mi skladatilo c. kr. patont, od phoenix-srebra jednaki, to smo jedino za u ugodnom položaju, skladno 54 kramca komadan sa nizku clemu od for. 0.50 vjč. oostupiti. 1 komad jednahn žlica od phoenix-srebra naj- 2 komad jednahn žlica od phoenix-srebra naj- 3 komad kesnih noževah za stol pravim englez. ocelinom rezom. 4 komad od phoenix-srebra desert ili žlice za dječicu prva vjst. 5 komad od phoenix-srebra žlice za kavu i čaj prva vjst. 6 komad od phoenix-srebra žlice sa jaha prva vjst. 7 " " " žlice za inličko " " 8 " " " kranjih čašica za jaha. 9 " " " posipaj za pupar ili slador. 10 " " " svjetnjaka za salom najnovija hasana. 11 komad F. cizlorana Victoriatablet po Kl- 1 komad najfiniji ručni ili klavirni svjetnjak nova hasana. 12 komada, koji jozu svakom stolu pravim ureosm a stoji sve skupa samo for. 9.50 novč. Naručbo primaju se uz gotov novac ili c. kr. poš. pouzedeć i obavljaji jih prvo c. kr. patont tvorničko skladatilo phoenix-srebra J. SILBERBERG, Boč, P. Antonogova N. G. (Jamstvo) Da ostaju bjeia naša jedala od phoenix-srebra jamčimo ovim za 25 god. to, čemo za dokaz najboljo solidnosti naručbo koje nekonventiraju u roku od 14 dana bez pri- govora natrag uzeti. Ujedno ulobadajemo se ovim P. N. obdinstvu opomenuti, da novjaji zamieniti naša c. kr. patont, jedini od phoenix-srebra an oniml što nu se srednjih godina tako nagro pod imenom Britaniasrebra pojavili; radi toga molimo da se izbjegno provjeri naka se tola nazov osnači.

